

Výzvy dermatovenerologie

Dermatovenerologie je jedním z mnoha medicínských oborů. Má zcela jistě svá specifika jako každý další obor. Kůže je největším orgánem lidského těla a vytváří hranici mezi vnitřním a vnějším prostředím. Je také do určité míry zrcadlem našeho organismu, jeho zdravotního stavu a indikátorem řady různých vnitřních nemocí.

Kožní onemocnění výrazným způsobem ovlivňují kvalitu života, zatímco venerická onemocnění mohou vykazovat vážné konsekvence pro zdraví nejen jedince, ale i celé společnosti.

Dermatovenerologie se v současnosti rozvinula do celé řady subspecializací včetně dermatoonkologie, imunologie, korektivní a estetické dermatologie i běžné dermatochirurgie. To dává i možnosti ve výzkumném úsilí zabývající se etiopatogenezi řady kožních onemocnění, ale především nové možnosti ve vývoji inovativních, efektivních a bezpečných léčivých přípravků. Tzv. biologická terapie znamenala zásadní zlom v ovlivnění průběhu celé řady kožních onemocnění i vlivu na rozvoj, v mnoha případech, závažných komorbidit.

V otázce diagnostiky došlo také k pokroku. Dnes běžně dostupné dermatoskopické vyšetření umožnilo lepší diagnostiku nejen melanocytárních útvarů, ale i řady jiných kožních změn. Rozšíření portfolia laserové techniky umožnilo celou řadu estetických i klasických chirurgických zákroků. Osvětové akce pořádané dermatovenerology, jak např. v oblasti prevence vývoje nádorových onemocnění kůže, tak na poli boje proti šíření pohlavních nálezů, přinesly pozitivní výsledky. Zcela jistě nelze nezmínit úžasné pokroky v oblasti molekulární biologie v dermatologii i celé medicíně. Výzkum lidského genomu a řady kožních klinických jednotek vykazuje možnost vzniku na míru cílených terapeutických postupů.

I do dermatologie stále více a více proniká digitální prostředí. Jde o telemedicínské

technologie (udržení diagnostické kvality a dostupnosti), různé mobilní aplikace a stále významnější dopad AI. Rovnováha mezi příslibem AI v diagnostice s posouzením etickým i analýzou nákladové efektivity bude jistě prioritní. Tyto změny mohou v řadě věcí hrát zcela nové a zásadní role, jejich správné užití však bude třeba v průběhu času a vývoje zkušeností modifikovat (role očekávání pacientů v procesech virtuální lékařské péče a metod digitální komunikace, připomenutí, že technologie sama o sobě nemusí přinést řešení apod.).

Počet pacientů s nově vzniklými kožními nemocemi vzrůstá. Nejde pouze o klasická kožní onemocnění, změnu životního stylu a nové technologické postupy, které mohou hrát roli v indukci kožních změn. Důležitým faktorem je i zvyšující se věk populace. Některá kožní onemocnění (např. nádorová) vykazují rostoucí prevalenci s věkem. Prevence v této věkové kategorii bude tedy důležitým strategickým faktorem v zachování zdraví populace. To vše znamená zajištění přiměřené, vhodné péče na základě posledních poznatků. Narůstají počty vyžádaných dermatologických vyšetření, udržení kvality dermatologické péče je ovšem stále obtížnější, protože kvalitní zpracování všech informací pacienta od anamnézy přes fyzikální vyšetření s popisem lokálního nálezu a dermatoskopickým vyšetřením je naprosto nezbytné ke stanovení správné diagnózy, samozřejmě ale zabere určitý čas. Roli hraje růst prevalence chronických kožních onemocnění a omezené zdroje financování.

Pokroky v užití nových technologií se již prezentují v diagnostické, ale i terapeutické oblasti. Markantní pokrok byl již zaznamenán u závažných dermatóz při užití biologické terapie.

Stárnutí populace se promítá i do zajištění dostupné péče v medicíně, a to nejen v oblasti

dermatovenerologie. Již dnes vykazuje spádová primární dermatologická péče problémy v zajištění časného vyšetření kožních nemocí. Výrazný posun nastal i ve vzdělávacím procesu mladých lékařů. Motivace mladých kolegů byla, je a bude náročným, nicméně potřebným úkolem.

Za podpory odborné společnosti a sponzorů bude třeba stále posilovat aktivní přednáškovou a publikační činnost dermatovenerologů a hledání možností zahraniční spolupráce formou grantů, výzkumných či pedagogických pobytů. Zvyšuje se obtížnost v atraktivitě a v udržení špičkových medicínských talentů na kompetitivním zdravotnickém trhu. Mezi lékaři se objevuje i syndrom vyhoření, a to i na poli dermatologie, která byla léta vnímána jako jedna z nejoblíbenějších specializací.

Budoucnost dermatovenerologie je důležitá nejen pro zdraví jednotlivců, ale také pro celou společnost. Zdravá pokožka a prevence pohlavních chorob jsou klíčové pro udržení dobrého zdravotního stavu populace. Dermatovenerologie má tedy velký význam a její budoucnost je plná naděje.

Signifikantní úlohu v zajištění dalšího rozvoje oboru hraje samozřejmě i ekonomické faktory. Pozorujeme růst cen zdravotnických zařízení (zvl. laserová medicína), v řadě případů i omezení úhrady lékařské péče a stanovení limitů. Pokroky v terapii závažných a chronických kožních onemocnění znamenají nejen výrazné zlepšení kožního nálezu a prevenci vývoje řady komorbidit, rozhodujícím způsobem ale ovlivňují i kvalitu života pacientů. Mělo by tedy dojít k zásadním změnám, které by přinesly jistotu efektivního doručení inovativních diagnostických i terapeutických postupů našim pacientům.

*doc. MUDr. Miloslav Salavec, CSc.
Klinika nemocí kožních a pohlavních,
FN a LF UK Hradec Králové*